

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Pfv.VII.21.957/2015/4.

A tanács tagjai: . Pethőné dr. Kovács Ágnes a tanács elnöke
. Osztovits András előadó bíró
. Vezekényi Ursula bíró

A felperesek: I. rendű
II. rendű

A felperesek képviselője: Szepesi Ügyvédi Iroda ügyintéző: dr.
Szepesi Zsuzsa ügyvéd

Az alperesek: I. rendű,
II. rendű

Az alperesek képviselője: Dr. Gaudi-Nagy Tamás ügyvéd

A per tárgya: kötelmi igény

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó felek: I-II. rendű alperesek

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma: Szekszárdi
Törvényszék 10.Pf.20.707/2014/13. számú ítélet

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma: Szekszárdi
Járásbíróság 33.P.20.265/2012/57. számú ítélet

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi az alpereseket egyetemlegesen, hogy 15 napon belül fizessenek meg az I. rendű felperesnek 151.200 (százötvenegyezer-kétszáz) Ft, a II. rendű felperesnek 229.700 (kétszázhuszonkilencezer-hétszáz) Ft felülvizsgálati eljárási költséget, valamint az államnak - felhívásra - 1.200.000 (egymillió-kétszázezer) Ft feljegyzett felülvizsgálati eljárási illetéket.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] 2004. október 19-én a peres felek között létrejött szerződés alapján az I. rendű felperes 1.588.000 Ft-ot, a II. rendű felperes 2.412.000 Ft-ot adott kölcsön az I. rendű alperesnek 1 év határozott időre. A pénzösszeg megfizetéséért a II. rendű alperes

készfizető kezességet vállalt. 2005. október 17-én a szerződő felek a kölcsönszerződést és a kezességvállalási szerződést módosították, a visszafizetési határidőt 2010. március 31-ig meghosszabbították.

- [2] A 2005. április 11-én megkötött szerződéssel az I. rendű felperes ismét 1.588.000 Ft, a II. rendű alperes pedig 2.412.000 Ft kölcsönt nyújtott az I. rendű alperesnek 2006. április 11-i visszafizetési kötelezettséggel. Ezen pénzösszeg erejéig a II. rendű alperes ismét készfizető kezességet vállalt.
- [3] 2005. július 27-én az I. rendű felperes újabb 1.588.000 Ft, a II. rendű felperes 2.412.000 Ft kölcsönt adott az I. rendű alperesnek, a II. rendű alperes készfizető kezességvállalása mellett. E szerződés módosításával a kölcsön visszafizetésének határidejét 2011. szeptember 30-ában határozták meg.
- [4] Az alperesek a vállalt határidőn belül a kölcsönt nem fizették vissza. E kötelezettségüket a felperesek írásbeli felszólítása ellenére sem teljesítették.

A kereseti kérelem és az alperesek védekezése

- [5] A felperesek kereseti kérelmükben, kölcsön jogcímén, az alperesek egyetemleges marasztalását kérték az I. rendű felperes javára 4.764.000 Ft és járulékai, a II. rendű felperes javára 7.236.000 Ft és járulékai összegben.
- [6] Az alperesek a kereset elutasítását kérték. Arra hivatkoztak, hogy a felperesek által megjelölt kölcsönszerződések valójában színlelt szerződések, üzletszerzési célú lobbizási tevékenységre vonatkozó megbízást lepleztek. A tevékenység ellenértéke volt a szerződésekben meghatározott mértékű megbízási díj.

Az első- és a másodfokú ítélet

- [7] Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alpereseket, hogy egyetemlegesen fizessenek meg az I. rendű felperesnek 4.764.000 Ft-ot és járulékait, a II. rendű felperesnek 7.236.000 Ft-ot és járulékait. Megítélése szerint az írásba foglalt szerződések mint okirati bizonyítékok, valamint a tanúvallomások egyértelműen igazolták, hogy a felperesek a kölcsönszerződésben foglalt összegeket - visszafizetési kötelezettséggel - az I. rendű alperes részére, a II. rendű alperes készfizető kezességvállalása mellett átadták. Az elsőfokú bíróság kitért arra is, hogy az alperesek az okirati bizonyítékok bizonyító erejét megdönteni nem tudták, s maguk sem hivatkoztak a pénzkölcsön visszafizetésére.
- [8] Az alperesek fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. A fellebbezés indokaira tekintettel rögzítette: elsődlegesen abban a kérdésben kellett állást foglalni, hogy az alpereseknek az elsőfokú bíróság elfogultságára vonatkozó hivatkozása megalapozott-e. Álláspontja az volt, a Szekszárdi Törvényszék a 8.Pkk.20.250/2014/2. számú végzésével körülmények között megindokolta, hogy Szekszárdi

Járásbíróóság bíráinak az eljárásból való kizárását miért tagadta meg. A másodfokú bíróság. utalt arra is, az elsőfokú eljárás során bíró váltásra azért került sor, mert az eljáró bíró szolgálati helye megváltozott, másik bíróságnál folytatta munkáját.

- [9] Az ügy érdemében hozott döntést illetően a másodfokú bíróság kifejtette: egyetértett az elsőfokú bíróságnak az okirati bizonyítékok értékelésével kapcsolatban kifejtett álláspontjával. A Pp. 196. § (1) bekezdés b) pontja alapján az alpereseket terhelte annak bizonyítása, hogy az okirat tartalma ellenére visszafizetési kötelezettség nem terheli őket, mert az átvett pénzösszeg valójában megbízási tevékenység ellenértéke. A másodfokú bíróság szerint az alperesek azonban ezen bizonyítási kötelezettségüknek a per során nem tettek eleget.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [10] Az alperesek felülvizsgálati kérelmükben a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését, elsődlegesen a felperesek keresetét elutasító határozat meghozatalát, másodlagosan az eljáró bíróságok új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását kérték. Arra hivatkoztak, hogy a jogerős ítélet a Pp. 206. § (1) bekezdésébe és 3. §-ába ütköző módon jogszabálysértő, mivel az eljáró bíróságok lényeges alperesi bizonyítási indítványokat utasítottak el, a rendelkezésre álló bizonyítékokat pedig okszerűtlenül mérlegelték. Előadták, az alpereseket terhelte annak bizonyítása, hogy a felperesek által megjelölt kölcsönszerződések színleltek, megbízási szerződést lepleznek. Az eljáró bíróságok azonban akadályozták az alpereseket bizonyítási kötelezettségük teljesítésében.
- [11] Az alperesek sérelmezték, hogy az eljáró bíróságok a perbeli szerződéseket teljes bizonyító erejű magánokiratba foglaltnak tekintették annak ellenére, hogy a tanúvallomásokból kitűnt, azokat a szerződő felek nem az okirati tanúk jelenlétében írták alá. Érveltek azzal is, a felperesek könyvelőjétől, könyvvizsgálójától nem volt elvárható elfogulatlan vallomástétel. Más tanúk vallomását ellentmondónak, semmisnek, a bizonyítékok sorából kizárandónak tartották.
- [12] Az alperesek állították, a perbeli szerződések alapján átadott 4.000.000 Ft-os összegek a felperesek tulajdonában lévő B T Kft. számlájáról felvett pénzösszegek, amely bizonyított tény az eljáró bíróságok figyelmen kívül hagyták. Arra hivatkoztak, a kölcsönt mint jogcímet azért jelölték meg a szerződő felek, mert a felperesek mint megbízók így biztosították annak visszafizetését abban az esetben, ha az I. rendű alperes tevékenysége nem vezet eredményre. Az alperesek sérelmezték, a felperesek annak ellenére pert indítottak ellenük, hogy az I. rendű alperes közbenjárásának köszönhetően az érintett közbeszerzési eljárásokon kiírt pályázatot megnyerték.
- [13] Az alperesek hivatkoztak arra is, az elsőfokú bíróság mint feljelentő az általa indított büntetőeljáráshoz a nyomozást

megszüntető határozattal szemben nem élt jogorvoslattal. Álláspontjuk szerint ez a bíróság pártatlanságának hiányára utal.

- [14] A felperesek felülvizsgálati ellenkérelmükben a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérték.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [15] A Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (2) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta és azt a hivatkozott indokok miatt nem találta jogszabálysértőnek.
- [16] A Kúria mindenképp rögzíti: egyetértett a jogerős ítéletben kifejtett azon jogi állásponttal, hogy az első fokon eljáró bírónak jelen jogvita elintézéséből kizárását nem alapozta meg, elfogultságát nem bizonyította az a tény, hogy a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (a továbbiakban: Be.) 63/A. § (2) bekezdése alapján teljesített tájékoztatási kötelezettség eredményeként indult nyomozást megszüntető határozattal szemben jogorvoslatot nem terjesztett elő. Ez utóbbi ugyanis a bírónak nem volt kötelezettsége. Nem tartozott továbbá hatáskörébe annak megítélése sem, hogy az ügyesség mint a nyomozás elrendelésére, vádemelésre hatáskörrel rendelkező szerv határozata megalapozott-e, jogszerű-e.
- [17] A Kúria tévesnek tartotta azt az alperesi hivatkozást is, hogy az eljáró bíróságok a Pp. 206. § (1) bekezdését megsértve, a bizonyítékokat okszerűtlenül mérlegelték, a tényállást iratellenesen és hiányosan állapították meg. Az I.r. alperes személyes nyilatkozatával elismerte, a perben becsatolt, adott szöveget tartalmazó valamennyi szerződést, illetve szerződésmódosítást ő és a felperesek írták alá. Nem volt ezért jelentősége annak, hogy a tanúk aláírása mikor, milyen körülmények között került az okiratokra. A Pp. 3. § (5) bekezdésében megfogalmazott szabad bizonyítás elvének megfelelően az eljáró bíróságok a peres felek írásba foglalt szerződéseit, illetve azok tartalmát helytállóan értékelték a tényállás megállapítása során.
- [18] A Kúria úgy ítélte, éppen az alperesek nem tudtak elfogadható magyarázatot adni arra, ha az I. rendű alperes az általa elismerten átvett pénzüsségeket nem a felperesektől és nem kölcsön jogcímén kapta, mi érdeke fűződött mégis az adott tartalmú szerződések, illetve azok módosításainak aláírására. Nincs életszerű válasz arra, hogy a felperesek megbízása alapján, a cégük közbeszerzési eljárásokon való sikeres részvétele érdekében szervezett üzleti találkozók, a részükre a kiviteli tervek, árajánlatok elkészítéséhez szükséges előzetes tervszámok és adatok alperesek általi átadása ellenére, az I. rendű alperes miért vállalta a határidővel visszafizetendő kölcsönként jelölt, általa - állítólagosan megbízási díjként - átvett pénzüsségek maradéktalan visszaadását, ha erőfeszítései ellenére a felperesek a közbeszerzési pályázaton nem nyernek. Helyesen ítélték ezért úgy az eljáró bíróságok, az alperesek által megjelölt, az üzleti

találkozókra vonatkozóan nyilatkozni tudó tanuk meghallgatása szükségtelen. A Pp. 3. § (4) bekezdésében biztosított jogukkal élve, helytállóan utasították el az e körben előterjesztett bizonyítási indítványt mint a jogvita eldöntéséhez szükségtelent.

- [19] A Kúria utal arra is, a felülvizsgálati eljárás rendkívüli perorvoslati eljárás, amelyben a bizonyítékok felülmérlegelésére csak kivételesen kerülhet sor. Ilyet megalapozó körülmény azonban a jelen ügyben nem merült fel. A Kúria vonatkozó joggyakorlata értelmében (BH2013. 126.) a tényállás megállapítása és az ahhoz szükséges bizonyítási eljárás lefolytatása alapvetően az első fokon eljáró bíróság feladatkörébe tartozik. A felülvizsgálati eljárásban nincs helye a bizonyítékok újraértékelésének, ha a bíróság a tanúkat kellő alapossággal hallgatta ki és a tanúvallomásokat - közvetlen benyomás alapján - okszerűen vetette egybe és azok tartalmát a beszerzett egyéb bizonyítékokkal is összhangban állónak fogadta el. A BH2013. 119. számon közzétett kúriai határozat ezt az álláspontot azzal erősíti meg, hogy a felülvizsgálati eljárásban akkor sem kerülhet sor a bizonyítékok felülmérlegelésére, ha az egyes bizonyítékokból eltérő következtetés is levonható lett volna; az minősíthető nyilvánvalóan okszerűtlen következtetésnek, amikor a bizonyítékokból csak egyfajta, a felülvizsgálattal támadott ítélettől eltérő következtetésre lehet jutni.
- [20] Az elsőfokú bíróság széleskörű tanúbizonyítást folytatott le, kihallgatta a felperesek cégének jelenlegi és volt alkalmazottait, akik a perbeli szerződéseket tanúként aláírták, a felperesek cégének könyvvizsgálóját, könyvelőjét, az I. rendű alperes közreműködésével szervezett üzleti találkozók egyes résztvevőit. E vallomásokat, a becsatolt és a pénzügyesektől beszerzett okiratokban foglaltakat meggyőződése szerint egybevetette, okszerűen mérlegelte. Az általa megállapított tényállást, az abból levont jogkövetkeztetést tartalmazó döntést helytállóan hagyta helyben a másodfokú bíróság.
- [21] A Kúria mindezekre tekintettel az alperesek által megjelölt jogszabálysértések hiányában a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Záró rész

- [22] A felülvizsgálati eljárásban pervesztes alpereseket a Pp. 270. § (1) bekezdése szerint irányadó Pp. 78. § (1) bekezdése alapján - figyelemmel a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) és (5) bekezdéseire, 4/A. § (1) bekezdésére - kötelezte a felperesek jogi képviselőjével felmerült, általános forgalmi adóval növelt felülvizsgálati költségeinek megfizetésére. Az alperesek a költségmentesség alkalmazásáról a bírósági eljárásban szóló 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 15. §-a alapján kötelesek az illetékfeljegyzési joguk folytán le nem rótt felülvizsgálati eljárási illeték viselésére.

Budapest, 2016. június 7.

Dr. Pethőné dr. Kovács Ágnes sk. a tanács elnöke, Dr. Osztovits
András sk. előadó bíró, Dr. Vezekényi Ursula sk. bíró